

**VARKAUDEN SEUDUN KIHlakUNNAN
POLIISILAITOS**

PL 192
Pirnankatu 2
78201 Varkaus
(017) 366 2222
Telefax (017) 366 2223

15.10.2003

OIKEUSMINISTERIÖ

20.10.2003

ad 32, 41, 2002
OM 28:00/2002

Oikeusministeriö
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Lausuntopyyntönnä 21.7.2003 OM 32/41/2002

**LAUSUNTO TYÖRYHMÄMIETINNÖSTÄ 2003:5 (IHMISKAUPPA, PARITUS JA
PROSTITUUTIO, TYÖRYHMÄN OSAMIENTINTÖ)**

Poliisilaitos esiin tuo pyydettyä lausuntonaan asiasta seuraavaa.
Lausunnossa painotetaan poliisin valvonta- ja esitutkintanäkökulmaa.

Rangaistavuudesta

Asiassa lienee oleellista se, mihin lainsäädännöllä pyritään vaikuttamaan:
prostituutioilmiöön yleensä, prostituutioon johtavaan paritukseen vai
molempiin? Kuten tiedetään tämän alan ilmiöt ovat moninaisia.

Prostituutiosta julkisuudessa käydyssä keskustelussa on esiin tuotu ainakin
seuraavia näkökohtia: nykyisen paritussäännösten kehittäminen, oston
kriminalisointi ja oston sekä myynnin kriminalisointi sekä mm. paritusrikoksen
törkeän tekemuodon säätäminen. Mielipiteet vaihtelevat myös siinä onko
seksuaalipalvelujen tarjoaja aina uhri.

Poliisilaitoksen käsityksen mukaan mikäli lainsäädännöllä pyritään
prostituutiota hillitsemään, ainoa tehokas keino on kriminalisoida sekä osto
että "palvelujen" tarjonta. Kuten ex-syyttäjä Santavuori on sattuvasti
luonnehtinut: on outoa lainsäädäntöä, jos osto on rangaistavaa, mutta siihen
yllyttäminen ei! Molempien kriminalisointi ulottuisi myös ilman parittajia
työskenteleviin "yksittäisyrittäjiin".

Vasta voimaan tullut järjestyslaki kieltää seksuaalipalvelujen ostamisen ja
maksullisen tarjoamisen yleisellä paikalla. Oston ja oston/myynnin
kriminalisoinnin vastustajat perustelevat kantaansa mm. siten, että jos
järjestyslain ohella kriminalisoidaan osto ja osto/myynti, tämä toiminta siirtyy
maan alle ja yksityisiin tiloihin. Näin voi käydä. Toisaalta elävässä elämässä
on muitakin vastaavia ilmiöitä, jotka eivät näy turuilla ja toreilla kuten
huumerikollisuus, johon poliisi on pystynyt varsin tehokkaastikin puuttumaan
ja rikoksia selvittämään. Nekin on hakemalla haettava ja nähtävä vaivaa sekä
valjastettava kaikki osaaminen näiden tutkintaan.

Mikäli seksuaalipalvelujen ostoon tai oston sekä tarjoamisen kriminalisointiin
ei löydy poliittista tahtoa tulisi paritusrikokseen (RL 20:9) lisätä törkeä
tekemuoto. Törkeän tekemuodon keskeisiä seikkoja voisivat olla esim.
pakottaminen (uhrinäkökulma), ammattimaisuus, laajuus ja organisoituminen
sekä toiminta kokonaisuutena.

Paritusrikoksen muutoksessa tulisi asettaa keskustelun alaiseksi myös se tulisiko paritusrikoksen yhdeksi tekemuodoksi säätää tiedotusvälineiden sallima ilmoittelu seksuaalipalvelujen tarjonnasta. Samoin tulisi selvittää voidaanko ammattimaisen liikenteen harjoittajaa rangaista parituksesta tai sen avunannosta tämän neuvoessa "palvelukohteita", kuljettaen asiakkaita näihin kohteisiin ja odottaen näitä paluukyytiin.

Poliisin toimivaltuuksista

Poliisin mahdollisuudet puutua tiettyihin rikosilmiöihin riippuu hyvin pitkälle siitä minkälaiset toimivaltuudet yhteiskunta poliisille sallii. Tällä hetkellä toimivaltuudet tämän ilmiön osalta eivät ole – ainakaan poliisin näkökulmasta katsoen - riittäviä. Keskeisiä kehittämiskohteita ovat mm. seuraavat näkökohdat:

- parituksen tai vastaavan rikoksen törkeän tekemuodon säätäminen, mikä mahdollistaisi tehokkaimpien pakkokeinojen käytön
- telekuuntelun salliminen ainakin epäillyssä törkeässä paritus- tai vastaavan rikoksen esitutkinnassa ellei erikseen säädetä, että telekuuntelu olisi sallittua jo paritusrikoksen esitutkinnassa
- vaikka asia vaikuttaa ehkä huvittavalta, pakkokeinolakiin tulisi säätää paritusrikoksen tutkinnan yhteydessä käytettävä poliisin valeosto-oikeus. Valeosto-oikeus olisi tehokas valvonta- ja esitutkintakeino, joilla voitaisiin tarkistaa vihjeet, ilmoitukset "palveluista" jne sekä ohjata esitutkinta oikeaan suuntaan. Kysymys on siinäkin mielessä mielenkiintoinen milloin poliisi ilman valeosto-oikeutta joutuisi itse syytteeseen näitä ilmiöitä setviessään ja kysellessään.

Lopuksi

Työryhmän selvitys on varsin seikkaperäinen ja ansiokas. Se tulee olemaan ilmiötä eri näkökulmista peilaavana käyttökelpoisena lähteenä lainvalmistelutyössä ja miksei myös yleisessä keskustelussakin. Toivottavaa on että tässä melkoisesti tunteitakin herättävässä kysymyksessä voitaisiin tälle ilmiölle asettaa edes jonkinlaisia esteitä nykyisessä seksikyllästeisessä maailmassa. Poliisi tätä ainakin odottaa.

Poliisipäällikkö

Yrjö Aamuvuori